

NAGY ANDRÁS

A rajz zsoltárosa

Z. Erdei Anna grafikái

Komor, balladai tömörség és fátyolos, érzékeny hangulatok. Végtelen skálán játszik az őskortól gyakorolt, ma is eleven rajzművészet. Kelet a tus kétdimenziós lehetőségeit viszi végletekig a papíron, Európában a reneszánsz felfogás az alapvető nyersanyag.

E nagy kultúra földművese, zsoltárrajzos mozdulatművésze Z. Erdei Anna. Eszköztára klasszikus, a földmélyi tónusoktól a lebegés alig megfogható érzékeltetéséig birtokolja a mesterfogásokat. Drámai rendezőként mérlegel, arányoz, a negatív folthatással, az árnyalatok dinamikájával – hatására kitör karámjából a Pegazus. A szén- és krétaszemcsék tömegei és hiányai emberi, anyagi, szellemi helyzeteinkké mágneseződnek. A grafikus kompozíciók az egytetemes panorámakép érvényes etűdeiként jelennek meg. Képzületünk folytatja a megmunkált felület határain túl az egészet, vagy kutatjuk ókútjában a mindent, a dimenziók és síkok tükröképeit, a testeket is kutató sugárzás hatja át. Egyedi kifejezéseiben sem szégyelli a mesterelődök tudását hasznosítani. A dűneri melankólia-probléma, a Sixtus-kápolna nézőpont arzenálja, Szalay Lajos szabad, elemző vonalfutama, a régi székesegyházak szobrászainak szimbolikus megoldása találkozik a képein. Nem törekszik a groteszkre, hogy elvont pózban magyarázza magát. Az általa tükrözött lét és máslet nagyon is határokat feszegető és fonák, mint versképeinek nagy szellemű látomásai, ezek az elkerülhetetlen egymásra vetülések.

Erdei Anna 1945-ben született Szatmárnémetiben. Marosvásárhelyen és Kolozsváron alapozta meg művészi tanulmányait. Férjével, Zagyva László szobrásszal 1990-ben költözött Nyíregyházára. De nem az adatok mutatják meg a családos művésztanár, a kiállító grafikus és tervező sorsát. A hazajárás, az otthon atmoszférája is hozzátesz lényeglátásához. Hazaszáll és meg-megáll Erdei Anna – útjaival a papíron megosztja velünk sejtéseit, felismeréseit, tudását. ◀

Pegazus I–II–III (papír, szén, pittkréta; 1996)

NAGY ANDRÁS (1953) budapesti tervezőgrafikus, a *Hitel* folyóirat képszerkesztője és borítóinak tervezője.